

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

7 Vtrùm in graui vel extrema neceßitate liceat dare pretium pro
Sacramentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

DUBITATIO VII.

Utrum in graui vel extrema necessitate liceat dare pretium pro Sacramento.

Pro Baptismo.

Exemplum sit: Habes infantem baptizandum mori vicinum, & sacerdos recusat eum baptizare, nisi 10. aureos numeres, nec alia tibi ratio procurandi Baptismi suppetit. Item, tu ipse nondum es baptizatus, & morte instante, alia ratione Baptismum obtinere nequis.

37 1. Sententia.

Prima sententia est, In hoc casu non esse licitum dare pecuniam pro Baptismo, etiam si infans sine Baptismo esset moriturus. Ita D. Thomas in 4. d. 6. q. 2. a. 2. & d. 25. q. 3. a. 2. & insinuat quæst. 100. a. 2. ad 1. Alexander Halensis 2. par. quæst. 187. num. 3. art. 1. §. 1. Rich. d. 25. a. 2. q. 1. Palud. eadem distinct. q. 8. & Glossa in cap. 100. Baptizandis. 1. q. 1. ubi dicit, in hoc casu potius permitendum infantem mori: addens, ego tamen potius darem pecuniam, quam permetterem eum sic mori, licet non deberem sic facere: quod sanè absurdè satis dictum est, etsi fortè benignè possit explicari. Ratio horum est, quia emere Sacramentum, est intrinsecè malum, sicut & vendere: ergo nullo casu licitum; non enim sunt facienda mala ut eueniant bona.

2. Sententia.

Altera sententia est, In eo casu licere dare pecuniam, non quidem pro Sacramento propriè, sed ad vexationem redimendam. Hanc tenet Gerson. tract. de simonia, ad sextam rationem, Panorm. in cap. Cum in Ecclesiæ corpore, de simonia, Caietan. quæst. 100. art. 2. sed hi duo tantum id concedunt in casu infantis, non adulti; quia hic potest sibi alia ratione consulere. Eandem sententiam probabilem esse insinuat Richardus.

3. Sententia.

Tertia est, Absolutè licitum esse in eo casu dare pro ipso Sacramento obtinendo. Indicat Sotus l. 9. q. 6. a. 1. & dicitur Franciscus Victoria ita sensisse, & Thomista dicunt esse probabile, & aperte tenet Adrianus supra.

38

Dico Primò, Non potest dari pecunia pro Baptismo, tamquam pretium æquiualeus: id enim intrinsecè malum est, ut dictum est supra n. 16. & iuxta hunc sensum prima sententia est vera.

Ut deponat prauam voluntatem.

Dico Secundò, Si sacerdos aliquis nollet hoc vel aliud Sacramentum administrare nisi pro pecunia, possem ei dare pecuniam, ut prauam illam voluntatem deponat, & debito modo conferat. Ita Adrianus supra. ratio est, quia hoc non est emere Sacramentum, sed inducere ut malum propositum commutet, & iniuriam rebus sacris non inferat; sicut enim potest induci pecunia ut ab alijs peccatus abstineat ita etiam ut à simonia.

39

Licitum dare pecuniam pro Baptismo obtinendo in necessitate.

Dico Tertiò, Valdè probabile est, in casu prædicto licitum esse offerre pecuniam, non quidem tamquam pretium Sacramenti propriè, sed tamquam medium alliciendi animi alterius ad obtinendum Sacramentum. tenet Aluifiodorensis 3. p. Summa q. 3. de simonia, ubi dicit: In illo casu possunt paruulum baptizare, si non habent aquam, licet eis pecuniam dare sacerdoti, non pro Baptismo; (intellige ut pretium Baptismi) sed pro remouenda furia sine obstaculo quo minus habeant quod puero datur. Adrianus supra: Sicut liceret sacerdotem il-

lum inducere minis & precibus, ita etiam pecuniâ. idem credo velle Auctores secundæ sententiæ; dum dicunt licere ad redimendam vexationem; & Sotum loco citato.

Probatur Primò, Quia dans pecuniam eo euentu, non censetur vllam irreuerentiam irrogare Sacramento, sed potius magnam reuerentiam, dum suo facto testatur esse necessarium ad salutem. non enim æstimat illud pecuniâ, neque intendit pecuniam dare tamquam pretium, sed solum intendit inducere illum ut velit id, quod debet velle, & explere insanam cupiditatem, quæ illum impedit quò minus det quod alteri ad salutem necessarium.

Secundò, Extrema necessitas multa alia excusat à peccatis sacrilegij, homicidij, furti, inobedientiæ, intemperantiæ, & similibus, in quibus si abesset necessitas, esset malitia talis peccati, ut patet in absolutione data in extremis ob signa contritionis, in occisione ob defensionem, in surreptione rei alienæ ob famem extremam, &c. cur non etiam excuset in hoc casu hanc pecuniæ dationem ab irreuerentia? necessitas enim facit, ut id quod aliàs censeretur esse irreuerentia, hic & nunc non censeatur; ut patet in Dauide & socijs, cum sumerent panes propositionis, quibus solis sacerdotibus vesci licebat, 1. Reg. 21. & Matth. 12. Eodem modo necessitas poterit facere ut oblatio pecuniæ, causâ obtinendi Sacramenti, non censeatur irreuerentia aut sacrilegium, aut propriè emptio Sacramenti; quæ tamen aliàs talis haberetur.

Tertiò, Si alius sacerdotem impediret ne Sacramentum conferret, posset ei dari pecunia ut cesset impedire: cur non etiam potest dari ipsi sacerdoti, ut tollat impedimentum, quod ipse sibi per auaritiam posuit?

Quartò, Licitum est illum inducere minis; cur non etiam muneribus & pecunijs?

Quintò, Omnia bona temporalia sunt homini concessa ut iuuent eum ad suum finem: ergo si spiritalia ad salutem necessaria non possis ob malitiam ministrorum, vel diuinam dispositionem aliter obtinere quam dando pro eis tua temporalia, nihil inordinatum eâ ratione committes. Confirmatur; quia si mea salus esset in potestate tua, & tu nolles me saluare nisi dem pecuniam, possem omnem meam substantiam largiri ut mihi salutem impertias.

Sextò, Simoniæ turpitudine non tam sita est in eo, quòd per temporalia compares spiritalia tibi salutifera, quam quòd per spiritalia conquiras temporalia, ex illis quæstum faciendo: hoc enim cedit in magnam irreuerentiam spiritalium bonorum, quia ordinantur ad temporalia, tamquam media ad finem; ac proinde minoris videntur æstimari: & hoc est, quod passim in Scripturis prohibetur; ut Matth. 10. Actor. 8. Simon enim volebat emere ut venderet: Giezi quoque ex spiritalibus temporalia captabat. Qui autem dat temporalia pro spiritalibus, quæ gratis obtinere nequit, non destinat spiritalia ad temporalia, sed contrâ, temporalia tamquam media destinat ad spiritalia tamquam ad finem; vnde plurius æstimat spiritalia: si tamen ex illis alia commoda temporalia (ut fit in beneficijs) non expectet. Itaque in hoc opere non videtur alia esse inordinatio, quam quòd dando pecuniam

Necessitas multi excusat.

40 In quo sita potissimum turpitudine simonia.

41

Qq 4

niam videatis consentire venditioni spiritualium, & pretium temporale ex æquare rei spirituali, sed neutrum obstat in nostro casu: non enim magis consentit venditioni, quàm petens mutuum consentit iniquæ voluntati vsurarij: & si consentiret, solum consentiret tamquam in minus malum; minus enim malum est vt sacerdos vendat Baptismum, quàm vt infantem perire sinat. vnde si aliter obneri Baptismus nequireret, posset sacerdos induci, vt saltem pro pecunia administraret, vt rectè Adrianus ait: neque etiam censetur æquare pecuniam Sacramento, quia non dat illam, vt pretium Sacramenti, sed vt medium necessarium ad alliciendum animum & Sacramentum obtinendum.

Obiectio-
nes.

Dices Primò, Si licet aliquid dare ad obtinendam collationem Sacramenti in eo casu: ergo licebit aliquid etiam spiritale vendere, si iniquus ille sacerdos id postulet.

42 Respondeo negando consequentiam, quia præterquam quòd venditio est longè deterior, vñ dictum est; si vellet sibi rem spiritalem vendi, & non gratis dari; censeretur id velle in contemptum religionis, & per consequens videretur eius prauitati morem gerere. Vnde non probo quod ait Sotus l. 9. q. 6. art. 1. *Si sacerdos ita esset malus vt nollet præbere, nisi iures te dare pretium pro ipso Sacramento, te posse urare, & dare pro ipso Sacramento.* quia cum ille petat in contemptum religionis, non potes ei morem gerere.

Dices Secundò, Ille sacerdos non censetur vexare nisi negando vel non dando Sacramentum, quod saltem ex charitate tenetur conferre: atqui hoc non tollitur nisi conferendo. negatio enim actus non tollitur nisi actu opposito: ergo dare pro redimenda vexatione in hoc casu, est dare pro ipsa collatione Sacramenti.

Respondeo negando consequentiam, propriè loquendo collatio Sacramenti est quidem finis cui detur pecunia; non autem id, cui pecunia vt pretium responderet.

43 Quomodo censetur esse redemptio vexationis.

Dicitur autem dari pro redemptione vexationis, quia datur ad alliciendum animum vt prauam voluntatem non dandi deponat, & in bonam commutet; quod sanè licitum est. Quando enim praua alicuius voluntas est mihi causa mali; possum precibus, promissis & donis inducere vt illam mutet, & in benevolentiam conuertat: & quia hoc fit ad ingens malum, quod occasione iniquitatis ipsius obueneret, auertendum, dicitur redemptio vexationis. Pari modo, si non electo Petro, securum esset vt hæretici occuparent Ecclesiam, possem dare pecuniam, non pro electione Petri propriè; sed ad alliciendos animos electorum ad fauorem, vt sic electo Petro tantum malum auertatur.

44 Pro adulti Baptismo.

Ex dictis sequitur, non solum pro infante, sed etiam pro adulto posse dari pecuniam ad alliciendum animum sacerdotis, si alioquin absque Baptismo moriturus esset: quia illa necessitas sufficiens est ad tollendam irreuerentiam; & non minus censetur dari ad redimendam vexationem, quàm in casu infantis: quia est iustus metus damnationis. Idem dicerem quando agitur de absolutione in extrema necessitate. Imò si esset aliqua regio, quæ non posset impetrare prædicatores Euangelij, vel sacerdotes, qui illi Sacramenta administrarent, hæc posset offerre Pontifici pecu-

Pro absolutione.

niam, vt hoc medio illum alliciat ad eos mittendos: possumus enim temporalia nostra expendere ad ea consequenda quæ salutis sunt opportuna; viderint illi, quicquid exigunt. Confirmatur, quia ad illa obtinenda ius habent, & ille denegando facit illis iniuriam, & grauius eos lædit: atqui illum qui facit nobis iniuriam, possumus inducere siue precibus, siue minis, siue promissis & donis, vt ab iniuria cesset, ac proinde possumus his modis allicere eius voluntatem ad concedendum, quatenus illa concessio est quædam cessatio iniuriæ & vexationis iniquæ. Vnde parum interest, siue dicas pecuniam dari, vt prauum animum deponat; siue vt ad benevolentiam alliciat. quia non censetur dari pro re sacra tamquam eius pretium; sed vt ab iniuria seu vexatione, quam denegando facit, cesset.

DYBITATIO VIII.

Vtrum pro spiritualibus functionibus, quibus labor aliquis coniunctus est, liceat pecuniam dare vel accipere.

D. Thomam art. 3.

V. g. pro administratione Sacramentorum, Sacrificij oblatione, concione, precibus canonicis, consecratione Ecclesiarum, & similibus.

Notandum est, in tali functione quatuor spectari posse. Primò, ipsam actionem, quæ talis est. Secundò, Laborem intrinsecè coniunctum. Tertio, Laborem extrinsecè annexum. Quarto, Ministri sustentationem. Nunc

45 Respondeo & Dico Primò, Pro ipsis actionibus spiritualibus, quæ spiritales sunt, aliquid accipere vel dare, est simonia. Patet ex dictis d. 2. quia hoc est sanctitatem rei pretio æstimare, vt quando eò amplius exigitur, quo functio est sanctior. vide D. Thomam art. 3.

Dico Secundò, Non est simonia aliquid dare vel accipere pro laboribus extrinsecè seu per accidens adiunctis, siue præuij sint actioni sacrae, siue comitentur. Est communis DD. ratio est, quia illi labores in se sunt quid temporale, per se pretio æstimabile, neque rei spirituali necessariò connexum. sic cantor aliquid potest exigere pro labore & artificio canendi voce aut instrumentis; hæc enim per accidens comitantur officia diuina, vt quæ sine cantu fieri possunt: nec ex coniunctione cum re sacra amittunt suam æstimationem, quam aliàs in re profana haberent. similiter sacerdos pro obligatione faciendi Sacri tali loco & tempore, & pro labore præuij in eundo ad locum distitum: nam labor iste per accidens annexus est sacrae actioni, & per se pretio æstimabilis.

Hæc eadem obligatio etiam pretio æstimari potest, quatenus hominem sua libertate & facultate aliarum actionum vitium, vel commoditatum priuat, quas alibi eo tempore percipere potuisset; vt rectè Caietanus 2. 2. quæst. 100. art. 3. & in Summa v. Simonia, regul. 4. Pari modo Vicarij Prælatorum & Parochorum possunt exigere mercedem pro obligatione, qua se ad annum, mensem, hebdomadam astringunt; vt rectè Nauarrus cap. 23. num. 102. & Caietan. supra. Item pro

Quatuor in tali functione spectanda.

45 Pro actione spirituali.

Pro labore per accidens con-nexo.